

**Театр çулне тата Шупашкар хули никĕсленнĕренпе 550 çул çитнине
халалланă «Упрар тăван чĕлхемĕре» оратор âсталăхĕн конкурсĕн
ПОЛОЖЕНИЙĖ**

1. Пĕтĕмĕшле калани

1.1. Театр çулне тата Шупашкар хули никĕсленнĕренпе 550 çул çитнине халалланă «Упрар тăван чĕлхемĕре» оратор âсталăхĕн конкурсĕне (малалла – конкурс) пуçараканĕ – Чăваш Республикин вĕренÿ тата çамрăксен политикин министерстви, йĕркелекенĕ – Чăваш Республикин вĕренÿ тата çамрăксен политикин министерствин хушма профессий вĕренĕвĕн «Чăваш Республикин вĕренÿ институтĕ» бюджет учрежденийĕ (малалла – Чăваш Республикин вĕренÿ институтĕ).

2. Тĕллевĕпе задачисем

2.1. Пĕтĕмĕшле пĕлÿ паракан организацисенче вĕренекен ачасене хайсем чăваш пулнине кăтартма, чăваш чĕлхине тата лайăхрах пĕлме пулăшасси;

2.2. Яш ачасен хайсем мĕнле çĕр-шыв гражданинĕ пулнине аңланса илме май паракан тĕп компетенцисене аталантарасси (ик чĕлхелĕх, культурăсен хушшинчи сыхăнулăха пĕлни, информацие коммуникаци тата организацисе йĕркелÿ компетенцийĕ);

- школ ачисен монолог тата диалог формипе чăвашла калаçас âсталăха туптасси;
- халăх умĕнче калаçас хăнăхăва аталантарасси;
- чăваш чĕлхипе усă куракан талкăша сарасси.

3. Конкурса хутшăнакансем

Конкурса Чăваш Республикинчи тата ун тулашĕнчи вĕренÿ организацийĕсен 7–8-мĕш класĕсенче чăваш чĕлхи вĕренекен ачасем хутшăнаççĕ.

4. Конкурса хутшăнмалли темăсем

Тăван çĕр-шыв («Чăваш ен – манăн тăван çĕр-шывăм», «Çĕрĕм-шывăм, тăван ялăм, ачаран сана эп саврăм», «Тавралăх илемĕ – пирĕн пуянлăх», «Ėçчен те маттур эфир, чăвашсем», «Чăваш халăхĕн âс-хакъл пуянлăхĕ», «Халăх йăли-йĕрки – пурнăç йĕрки».

Шупашкарăм, савнă Шупашкарăм («Чăваш Республикин тĕп хули – Шупашкар», «Шупашкар хулин историйĕ», «Шупашкар хулин символики», «Шупашкарти паллă вырăнсем»).

«Театр – наци чунĕ» («Чăваш чунлă театр», «Мухтав сана, чăваш театрĕ», «Театр... Маншăн мĕн вăл?», «Юратнă спектакль», «Пултаруллă артист, режиссер», «Камăла çывăх сăнар», «Театр афиши», «Асамлăх чаршавĕ»).

Конкурсант çак темăсенчен пĕрне шăпа ярса суйлать те сăмах вĕççĕн хайĕн шухăшне каласа парать. Конкурсант сăмахĕ 5-7 минутран иртмелле мар. Кун хыççăн жюри ыйтăвĕсене хуравламалла.

5. Конкурса йĕркелени тата ирттерни

Конкурс чăвашла иртет. Конкурса хутшăнакансен чăвашла анчах калаçмалла.

Ачасем пĕччен кăна хутшăнма пултараççĕ. Иккĕн е ушкăнпа хутшăнакансене шута илмеççĕ.

Конкурс виçĕ тапхăрпа иртет:

1-МĖШ ТАПХĂР – муниципалитет тапхăрĕ – районта е хулар 2019 çулхи çурла уйăхĕн 26-мĕшĕнчен пуçласа авăн уйăхĕн 30-мĕшĕнчен иртет.

Конкурсан пӑрремӑш тапхӑрне район е хула администрацийӑн вӑренӑ управленийӑсем ирттересӑ. Ку тапхӑра ирттерме кашни район е хула оргкомитет (малалла – вырӑнти оргкомитет) тӑвать. Вырӑнти оргкомитет жюри членӑсене палӑртать, вӑсен шутӑнче паллӑ поэтсем, писательсем тата культура ҫыннисем пулмалла.

Вырӑнти оргкомитет вӑренӑ организацийӑсене конкурс пуласси, хӑҫан тата аҫта иртесси ҫинчен ҫырупа пӑлтерет; конкурса ирттерет, ҫӑнтерӑҫӑсемпе призерсене палӑртать. Вӑренӑ организацийӑсен ертӑҫисем конкурса ачасемпе тивӑҫтересӑ.

Конкурсан муниципалитет тапхӑрне хутшӑнакан кашни ача конкурса хутшӑнни ҫинчен ӑнентерекен свидетельство илет, ҫӑнтерӑҫӑсемпе призерсем дипломсене тивӑҫесӑ. Свидетельствӑсемпе дипломсене район е хула администрацийӑн вӑренӑ управленийӑсем парасӑ.

2-МӐШ ТАПХӐР – республика шайӑнчи кӑретсӑр тапхӑр (заочный этап) – видеофайлсем пӑхса тухни.

Конкурсан 2-мӑш тапхӑрне хутшӑнма районта е хулара малти вырӑна тухнӑ 2 ачана ирӑк парасӑ: 7-мӑш класра вӑренекен 1 ача, 8-мӑш класра вӑренекен 1 ача.

Шупашкар тата Ҫӑнӑ Шупашкар хулисенчен:

7-мӑш класра вӑренекен 3 ача, 8-мӑш класра вӑренекен 3 ача.

Районта е хулара малти вырӑна тухнӑ ачасен калаҫӑвне видео еврӑ укерсе илмелле. Ҫак видеофайла yandex е mail тӑлевсӑр усравлӑха (бесплатное облачное хранилище на yandex или mail) вырнаҫтармалла. Видеоматериала вырнаҫтарнӑ адреса заявкӑра палӑртса (1-мӑш хушӑм) Чӑваш Республикин вӑренӑ институтне chriob@mail.ru адреспа юпа уйӑхӑн 5-мӑшӑччен ярса памалла.

Видеокалаҫӑва смартфон, планшет, видеокамера, веб-камерӑллӑ компьютер е ноутбукпа усӑ курса укерме юрать. Видеокалаҫӑва ачасен хӑйсен хушамачӑпе ятне, вӑренӑ организаци ятне, миҫемӑш класра вӑреннине каланинчен пуҫламалла. Унтан темӑна усса памалла.

Видеокалаҫу 5-7 минут тӑсӑлмалла. Видеофайл форматчӑ **mp4** е **flv** пулма пултарать.

3-МӐШ ТАПХӐР – республика шайӑнчи кӑрет тапхӑр (очный этап) – 2019 ҫулхи юпа уйӑхӑн 17-мӑшӑнче Чӑваш Республикин вӑренӑ институтӑнче (Шупашкар хули, М.Горький проспекчӑ, 5 ҫурт) пулат. Хутшӑнакансем 2-мӑш тапхӑр ҫӑнтерӑҫисем пуласӑ, конкурса йӑркелекенсем вӑсене ҫырупа чӑнсе ярасӑ.

Республика тулашӑнчи вӑренӑ организацийӑсенче вӑренекенсем валли (для диаспоры!) конкурс икӑ тапхӑрпа иртет: 1-мӑш тапхӑр – вӑренӑ организацийӑнче кӑрет формӑпа (очно), 2-мӑш тапхӑр – Чӑваш Республикин вӑренӑ институтӑнче кӑретсӑр формӑпа (заочно). Конкурса йӑркелекенсен chriob@mail.ru адреспа ҫак материалсене ярса памалла:

- 1) Конкурсан республика тапхӑрне хутшӑнакансен списокӑ (пӑр вӑренӑ организацийӑнчен 2 ачаран ытла мар: 7-мӑш класра вӑренекен 1 ача, 8-мӑш класра вӑренекен 1 ача).
- 2) Конкурс положенине тивӑҫтерекен видеоматериал.

Жюри ачасен ӑҫӑсене хакланӑ чухне ҫак енсене пӑхать:

- 1) проблемӑна ӑнланни (0–3 балл);
- 2) хӑй каланине ӑнентерме пултарни (0–3 балл);
- 3) автор хӑйӑн материалне туллин пӑлни тата каласа пама пултарни (0–3 балл);
- 4) пуплев тата грамматика нормисене пӑхӑнни (0–3 балл);
- 5) ӑт-пӑе хускалантарас культура (0–3 балл);
- 6) ыйтусене хуравлани (0–3 балл);
- 7) регламента пӑхӑнни (0–2 балл).

Жюри хаклав критерийӑсене шута илсе пӑтӑмлетӑ тӑвать, протокола ҫырат. Ӑна жюри председателӑ е ун ҫумӑ алӑ пусса ҫирӑплетет.

3-мӑш тапхӑра хутшӑнакансене пурне те Чӑваш Республикин вӑренӑ тата ҫамрӑксен политикин министрствин ӑнентерӑ хучӑпе (свидетельство, электрон форматпа), ҫӑнтерӑҫӑсене

дипломсемпе тивѣстереѣ. Конкурса ирттерекенсем конкурсантсем валли ятарлă парнесем палăртма пулгараѣ.

2019 ѣулхи юпа уйăхѣн 17-мѣшѣнче Чăваш Республикин вѣрену институтѣнче конкурса пѣтѣмлетеѣ тата ѣнтерѣсѣне чыслаѣ.

Конкурс ѣинчен информаци Чăваш Республикин вѣрену институтѣн сайтѣнче (www.chrio.cap.ru) пулатъ.

Конкурса йѣркелекенсен адресѣ:

428001 Шупашкар хули, М. Горький проспекчѣ, 5-мѣш ѣурт, Чăваш Республикин вѣрену институтѣ, 216-мѣш, 217-мѣш пѣлѣмсем (регион аталанăвѣн центрѣ).

Телефонсем 88352 459996, 88352 584644

E-mail: chrio6@cap.ru